

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

Publiskojamā versija

L Ē M U M S

Rīgā

2004.gada 15.septembrī

Nr.60

(Prot. Nr.50, 8.§)

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.136/04/05/3

Par SIA "Beta Telecom" 16.02.2004. iesniegumu Nr. 08/2004"

Konkurences padome 17.02.2004. saņēma SIA "Beta Telecom" 16.02.2004. iesniegumu Nr. 08/2004 (reģ. Nr.136) par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu SIA "Siemens SIA" darbībā (turpmāk tekstā - Iesniegums), nosakot netaisnīgu, samazinātu pārdošanas cenu "Siemens" biroja telefonu centrālēm vienam konkrētam izplatītājam - SIA "Lattelekom SIA".

Iesniedzējs norādījis, ka SIA "Siemens SIA" ir dominējošs uzņēmums "Siemens" biroja telefonu centrāļu piegādē konkrētā ģeogrāfiskā teritorijā - Latvijā. Par tā ražoto biroja telefonu centrāļu izplatīšanu ir noslēgti līgumi ar vairākiem izplatītājiem, tajā skaitā SIA "Lattelekom SIA", SIA "Tekka Telekom" un a/s "Capital".

Iesniegumā norādīts, ka, apskatot informāciju par valsts pasūtījuma konkursa Vides valsts inspekcijā "Ēkas Rūpniecības ielā 23 telefonu sakaru sistēmas modernizācija" norisi, var konstatēt faktu par nevienlīdzīgu cenu piemērošanu. Tas pamatots ar SIA "Lattelekom SIA" paskaidrojumu Iepirkumu uzraudzības birojam, kurā SIA "Lattelekom SIA" piedāvātās līgumcenas veidošanās pamatota ar ražotāja piešķirto cenas atlaidi, norādot, ka SIA "Siemens SIA" sadarbības partnerim SIA "Lattelekom SIA" ir iesniegusi cenu piedāvājumu dalībai iepriekšminētajā konkursā, šim projektam piešķirot 18% atlaidi no partneru cenu lapas.

Iesniedzējs uzskata, ka šāda darbība ilgākā laika periodā var samazināt

konkurenci "Siemens" biroja telefonu centrāļu piegādes tirgū, ierobežojot patērētāju izvēli, un nostāda īpaši neizdevīgā situācijā citus tirgus dalībniekus - izplatītājus, jo līdz ar to tiem ir liegta iespēja ienākt un brīvi konkurēt "Siemens" biroja telefonu centrāļu tirdzniecības tirgū.

Iesniedzējs lūdz Konkurences padomi izvērtēt SIA "Siemens SIA" darbību, veikt pārbaudi, atklāt pārkāpumus un pieņemt lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma prasībām.

Konkurences padome 27.02.2004. nosūtīja vēstuli Nr. 5-327 SIA "Beta Telecom", norādot, ka SIA "Beta Telecom" nav pilnībā izpildījusi Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.224 "Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība" 4.punktā noteiktās prasības iesnieguma iesniegšanai, un lūdzot sniegt papildu informāciju.

Konkurences padome 08.03.2004. saņēma SIA "Beta Telecom" 08.03.2004. vēstuli Nr.16/2004 (reģ. Nr. 208), kurā tika sniegta papildu informācija. SIA "Beta Telecom", t.sk., precizēja, ka SIA "Siemens SIA" rīcībā saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta 5.punkta tiesiskā sastāva pazīmes, t.i. "nevienādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus".

Pamatojoties uz Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr. 224 "Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība" 2.1.punktu, Konkurences padome 17.03.2004. pieņēma lēmumu (Prot. Nr. 16, 5.§) ierosināt lietu uz SIA "Beta Telecom" 16.02.2004. iesnieguma Nr. 08/2004 pamata.

14.04.2004. Konkurences padome, pamatojoties uz Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.224 "Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība" 19.punktu, nolēma pagarināt (Prot. Nr. 23, 3.§) lēmuma pieņemšanas termiņu lietā līdz 08.07.2004.

30.06.2004. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 27.panta pirmo daļu, nolēma pagarināt (Prot. Nr. 39, 6.§) lēmuma pieņemšanas termiņu lietā līdz 17.09.2004.

Lietas apstākļu izvērtēšanas gaitā tika iegūta papildu informācija no SIA "Siemens SIA", LR Uzņēmumu reģistra, SIA "Adventus Solutions", SIA "Belam-Rīga", SIA "TSF", SIA "Telekomunikāciju centrs", LR VID Galvenās muitas pārvaldes, LR Centrālās statistikas pārvaldes.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 26.panta sesto un septīto daļu, Konkurences padome 23.08.2004. informēja SIA "Beta Telecom" (vēstule Nr. 5-1180) un SIA "Siemens SIA" (vēstule Nr. 5-1181) par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

Izvērtējot rīcībā esošo informāciju un ar lietu saistītos apstākļus, Konkurences padome

konstatēja:

SIA „Siemens SIA” ir LR Uzņēmumu reģistrā 30.03.1995. ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003067160 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras kapitāla daļu īpašniece ir Somijas kompānija “Siemens Osakeyhtio”

(100%). SIA "Siemens SIA" darbības veidi ir elektrotehnisko un elektronisko ierīču piegāde un uzstādīšana, tirdzniecības starpniecība, mazum-, vairumtirdzniecība, transporta pakalpojumi, ārējā ekonomiskā darbība u.c. statūtos paredzētā darbība.

(**)

Saskaņā ar lietā iegūto informāciju SIA "Siemens SIA" pārdod "Siemens" biroja telefonu centrāles neatkarīgiem izplatītājiem un gala patērētājiem (Konkurences padomes un SIA „Siemens SIA” pārstāvju 08.06.2004. sarunu protokols, turpmāk tekstā – 08.06.2004. sarunu protokols). SIA "Siemens SIA" sadarbības partneri (neatkarīgie izplatītāji) "Siemens" ražoto biroja telefonu centrāļu tirdzniecībai Latvijas teritorijā ir (**). Ar katru partneri tiek noslēgts sadarbības līgums, kurš pēc saviem nosacījumiem ir tipveida un tiek piemērots visiem partneriem bez izņēmuma (SIA "Siemens SIA" 19.04.2004. vēstule Nr. 03/554/1120).

Minēto līgumu noteikumi neierobežo SIA „Siemens SIA” sadarbības partneru tiesības izvēlēties citu biroja telefonu centrāļu piegādātāju. Saskaņā ar lietā iegūto informāciju SIA „Siemens SIA” sadarbības partneri pārdod arī citu ražotāju biroja telefonu centrāles, piemēram, (**) (08.06.2004. sarunu protokols).

Tā kā konkurence var tikt ietekmēta konkrētā tirgus ietvaros, Konkurences padome ir noteikusi konkrēto tirgu.

SIA „Beta Telecom” 08.03.2004. vēstulē Nr. 16/2004 uz Konkurences padomes Biroja 27.02.2004. vēstuli Nr. 5-327 norādīts, ka konkrētās preces tirgus ir „uzņēmuma „Siemens” ražoto biroja telefonu centrāļu (..) izplatīšanas un tirdzniecības tirgus sertificētiem telekomunikāciju uzņēmumiem”.

Konkurences padome uzskata, ka SIA „Beta Telecom” viedoklis attiecībā uz konkrētās preces tirgu nav pamatots, jo konkrētās preces tirgus noteikšana lietā ir jābalsta uz šīs noteiktās preces aizstājamību, pieejamību, preces pazīmēm un lietošanas īpašībām, pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru.

08.06.2004. Konkurences padomē tikšanās laikā SIA „Siemens SIA” pārstāvis norādīja, ka „Siemens” biroja telefonu centrāles ir aizstājamas funkcionāli. Vairāku ražotāju biroja telefonu centrāles veic tādas pašas funkcijas. Nav ne kritēriji, ne iekārtas, nav arī kaut kādas prasības no lietotāja puses, kas izvirzītu vai ļautu izdalīt „Siemens” kā ražotāju atsevišķi (08.06.2004. sarunu protokols). SIA „Siemens SIA” par konkurentiem uzskata (**). (SIA „Siemens SIA” 21.04.2004. vēstule Nr. 03/555/1120).

Lietas izpētes gaitā tika veikta uzņēmumu, kuri pārdod biroja telefonu centrāles, aptauja, lai noskaidrotu to viedokļus par konkrētā tirgus robežām. Kā izriet no aptaujāto uzņēmumu sniegtās informācijas (SIA „Adventus Solutions” 29.04.2004. vēstule Nr. 30; SIA „Belam-Rīga” 07.05.2004. vēstule; SIA „Telekomunikāciju centrs” 04.06.2004. vēstule Nr. 04-06/2004-07-05), „Siemens” un citu ražotāju biroja telefonu centrāles ir savstarpēji aizstājamas.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 5.punktu un ņemot vērā to, ka „Siemens” ražotās biroja telefonu centrāles, to funkcionālo iespēju

(lietošanas īpašību), cenu un lietošanas rezultātā sasniedzamā mērķa dēļ no patērētāja viedokļa uzskatāmas par aizstājamām ar citu ražotāju biroja telefonu centrālēm (un otrādi), pastāv konkurence no citu ražotāju biroja telefonu centrāļu puses, SIA „Siemens SIA” sadarbības partneriem “Siemens” ražoto biroja telefonu centrāļu tirdzniecībai un gala patērētājiem ir iespēja pirkt iekārtas no citiem piegādātājiem, Konkurences padome uzskata, ka par konkrētās preces tirgu ir nosakāms biroja telefonu centrāļu tirdzniecības tirgus.

Kā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus nosakāma Latvijas teritorija, ņemot vērā to, ka šajā teritorijā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzīgi visiem tirgus dalībniekiem.

Līdz ar to konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir biroja telefonu centrāļu tirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu dominējošais stāvoklis ir “tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šā dalībnieka vai šo dalībnieku tirgus daļa šajā tirgū ir vismaz 40 procentu un šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem”.

Tirgus daļa konkrētajā tirgū var tikt aprēķināta, ņemot vērā pārdoto biroja telefonu centrāļu apjomu (vienībās) vai apgrozījumu (latos) no pārdotajām biroja telefonu centrālēm attiecībā pret kopējo biroja telefonu centrāļu tirdzniecības tirgus apjomu Latvijā.

Pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes un LR Valsts ieņēmumu dienesta Galvenās muitas pārvaldes, nav iespējams iegūt precīzu biroja telefonu centrāļu tirdzniecības tirgus apjomu Latvijā. Ņemot vērā minēto un izvērtējot tirgus dalībnieku sniegto informāciju par konkrētās preces realizācijas apjomiem, konkrētā tirgus dalībnieku tirgus daļas objektīvi nav iespējams noteikt. Nav iegūti pierādījumi, kas liecinātu, ka SIA „Siemens SIA” ir tirgus vara, kas tai varētu ļaut darboties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem.

Ievērojot minēto, Konkurences padome secina, ka tās rīcībā esošie pierādījumi nav pietiekami, lai konstatētu, vai SIA “Siemens SIA” konkrētajā tirgū atrodas dominējošā stāvoklī.

Konkurences padome ir izvērtējusi SIA “Beta Telecom” 16.02.2004. iesniegumā Nr. 08/2004 un 08.03.2004. vēstulē Nr. 16/2004 norādītos apstākļus par Konkurences likuma 13.panta 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA “Siemens SIA” darbībā, nosakot netaisnīgu, samazinātu pārdošanas cenu “Siemens” biroja telefonu centrālēm vienam konkrētam izplatītājam - SIA “Lattelekom SIA”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta 5.punktu – „Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga

izmantošana var izpausties arī kā: (..) 5) nevienādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus”.

Iesniedzējs norādījis, ka par pārkāpumu liecina fakts, ka SIA „Siemens SIA” sadarbības partnerim SIA „Lattelekom SIA” ir iesniedzis cenu piedāvājumu dalībai Vides valsts inspekcijas rīkotajā konkursā „Ēkas Rūpniecības ielā 23 telefonu sakaru sistēmas modernizācija”, šim projektam piešķirot 18% atlaidi no partneru cenu lapas.

Konkurences padome 08.03.2004. nosūtīja SIA “Siemens SIA” vēstuli Nr. 5-366, kurā lūdza sniegt SIA “Lattelekom SIA” piešķirtās 18% atlaides pamatojumu, kā arī norādīt kritērijus, pēc kādiem tiek noteiktas atlaides sadarbības partneriem. 21.04.2004. Konkurences padome saņēma SIA “Siemens SIA” 19.04.2004. vēstuli Nr. 03/554/1120, kurā bija sniegta atbilde uz pieprasīto informāciju. Atbildes vēstulē skaidrots, ka (**).

SIA “Siemens SIA” norādījusi, ka “kritēriji, pēc kuriem vadās Siemens SIA nosakot cenas, ir vienādi visiem partneru uzņēmumiem. (..) Piešķirot atlaides, tiek ņemti vērā tādi faktori kā: (**).

(**)

Ņemot vērā minēto, to, ka SIA “Siemens SIA”, nosakot cenas vai piešķirot atlaides, vadās pēc skaidri noteiktiem kritērijiem, kuri ir vienādi visiem darījumu partneriem, konkrētajā gadījumā SIA “Siemens SIA” sadarbības partnerim SIA “Lattelekom Sakaru sistēmas” noteiktā cenas atlaide ir balstīta uz pasūtījuma apjomu, kas ir objektīvs atlaižu kritērijs, Konkurences padome secina, ka nav pamata uzskatīt, ka SIA “Siemens SIA” ir diskriminējusi atsevišķus darījumu partnerus, salīdzinot ar citiem.

Tādējādi, pat ja SIA “Siemens SIA” atrastos dominējošā stāvoklī biroja telefonu centrāļu tirdzniecības tirgū, lietā Nr. 136/04/05/3 esošie dokumenti un iegūtā informācija neapstiprina Konkurences likuma 13.panta 5.punktā noteiktā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpuma tiesiskā sastāva esamību SIA “Siemens SIA” darbībā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 13.pantu, Konkurences padome

nolēma:

Izbeigt lietas Nr.136/04/05/3 “Par SIA “Beta Telecom” 16.02.2004. iesniegumu Nr. 08/2004” izpēti.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(**) - ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētājs

P.Vilks